

Priporočila in navodila pri zagotavljanju pitne vode v izjemnih razmerah

Številka: 21-11/2022
Datum: 9.8.2022

OBVEŠČANJE UPORABNIKOV

Pitno vodo uvrščamo med osnovne pogoje za življenje, zato je preskrba z zdravstveno ustrezno pitno vodo ena temeljnih nalog družbene skupnosti. Ob pojavu naravnih in drugih nesrečah, ko posledično pride do izrednih razmer se velikokrat zgodi, da le-te primanjkuje.

Ob pomanjkanju pitne vode bo oskrba s pitno vodo v Občini Ilirska Bistrica omejena, zato pozivamo vse uporabnike, da dosledno upoštevajo navodila JP Komunale Ilirska Bistrica, d.o.o. (v nadaljevanju: JPK).

Prekinitve dobave se bodo izvajale po pripravljenem programu.

Način obveščanja v času prekinitev dobave vode bo omogočen po spodnjih kanalih:

- spletna stran JPK (<http://www.kp-ilb.si>)
- spletna stran Občina Ilirska Bistrica (<https://www.ilirska-bistrica.si>)
- E-obveščanje preko elektronske pošte
 - regijski center za obveščanje
 - radio 94
 - facebook spletna stran JPK
 - TV Galeja

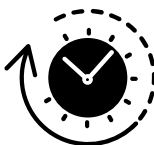
PREKUHAVANJE VODE IN NJENO SHRANJEVANJE

V primeru omejitev in prekinitvev količin pitne vode prihaja do večjega tveganja za onesnaženost pitne vode, kar predstavlja **potencialno nevarnost za zdravje ljudi**.

Zaradi varovanja zdravja ljudi je potrebno vodo, ki priteče po pipi po ponovni dobavi, preventivno prekuhavati. S pravilnim prekuhavanjem uničimo ali inaktiviramo mikroorganizme v pitni vodi, ki so povzročitelji nalezljivih bolezni, ki se prenašajo z vodo.

Vodo prekuhamo v čisti kuhinjski posodi (oprani z detergentom in vodo). V posodi, kjer shranjujemo prekuhano vodo ne namakamo potencialno okuženih rok ali predmetov.

Potem, ko voda zavre, običajno zadostuje, da burno vre še eno minuto. **Zaradi večje varnosti priporočamo, da voda vre tri minute**. S časom prekuhavanja in visoke temperature vode zagotovimo široko varnost, da to vodo lahko uživajo tudi osebe z močno oslabljenim imunskim sistemom.

Zaradi možnosti naknadnega onesnaženja že prekuhane vode je najbolje, da voda ostane v isti posodi, v kateri smo jo prekuhali. **Hranimo jo v hladilniku, v čisti in pokriti posodi.** Tako pripravljeno vodo lahko za pitje in pripravo hrane uporabljamo 24 ur, izjemo do 48 ur.

Prekuhana voda je lahko manj prijetnega okusa, za pitje priporočamo pripravo čaja oz. drugih napitkov, lahko pa jo zaužijemo v obliki juhe ali kakšne druge jedi.

Če je voda motna, moramo pred prekuhavanjem odstraniti večino delcev. To dosežemo z usedanjem in nato filtracijo skozi več plasti čiste, najbolje prelikane tkanine ali skozi čist papirnat filter (npr. filter za kavo).

POVZETEK

- **Tri minute burnega vretja pomeni široko mikrobiološko varnost.**
- **Če je voda motna, jo pred prekuhavanjem zbistrimo z usedanjem in nato filtriramo.**
- **Preprečiti je treba možnost naknadnega onesnaženja prekuhane vode.**
- **Vodo hranimo v hladilniku.**
- **Za pitje in pripravo hrane jo uporabljamo 24 ur, izjemoma 48 ur.**

PRIPOROČILA ZA UPORABO VODE OB IZDANEM UKREPU PREKUHAVANJA

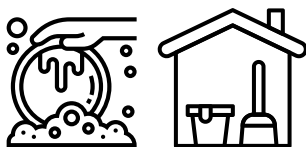
Priprava, uživanje živil in umivanje zob

Prekuhavati je treba vodo za pitje, kuhanje, pripravo hrane, toplih in hladnih pijač ter ledenih kock, vodo za pranje sadja in zelenjave in vodo za umivanje zob.

Hrano in napitke za dojenčke pripravljamo vedno s prekuhano vodo, po potrebi tudi za bolnike z zmanjšano imunsko odpornostjo.

V primerih, ko je prekuhavanje vode težko izvedljivo ali nepraktično, namesto prekuhane uporabimo embalirano pitno vodo. Embalirano vodo vedno shranjujemo v originalni embalaži v temnem in hladnem prostoru ter upoštevamo rok trajanja na embalaži.

Pomivanje posode in čiščenje površin

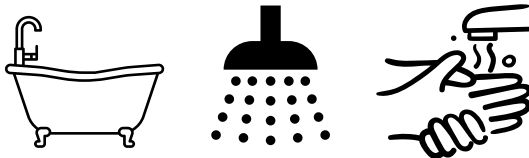
Če program pomivalnega stroja zagotavlja segrevanje posode najmanj na 66°C za deset minut, lahko posodo tudi ob objavljenem ukrepu prekuhavanja pitne vode pomivamo v pomivalnem stroju. V kolikor je voda motna, pomivanje posode v pomivalnem stroju ni priporočljivo zaradi možne okvare stroja.

Ročno pomivamo v čim bolj vroči vodi, na koncu – po spiranju, posodo potopimo še v vodo s temperaturo 82°C za eno minuto. Ker roke tako vroče vode ne prenesejo, potopimo in jemljemo posodo iz korita s pomočjo prijemalk, kuhalnic, mrež ali žičnih košar. Posoda naj se posuši na zraku.

Navedeno navodilo glede pomivanja posode ne velja za dojenčke in imunsko oslabele bolnike. Pri teh za pomivanje posode uporabljamo prekuhano vodo.

Čiščenje površin, ki predstavljajo vir okužbe (rok, živil, posod,...), naj se izvaja s prekuhano ali embalirano vodo. Uporaba dezinfekcijskih sredstev ni nujna, če pa že, naj bo skladna z navodili proizvajalca.

Kopanje, prhanje in umivanje rok

V času trajanja omejitev in prekinitev pitne vode v izrednih razmerah, se kopanje v kadi odsvetuje.

Kot upravljalec sistema bomo sprti obveščali o stopnji onesnaženosti vode med redukcijami, še posebej z obvestili, če je prekuhavanje potrebno tudi za prhanje in za umivanje rok.

V času trajanja redukcij priporočamo, da si roke umivamo s prekuhano ali embalirano vodo po uporabi sanitarij, pred rokovanjem z živili, pred jedjo, dojenjem/hranjenjem otroka in menjavi plenic.

V kolikor JPK omeji ukrep prekuhavanja vode zgolj na pripravo in uživanje živil ter umivanje zob, pri umivanju in kopanju kljub temu pazimo, da vode ne požiramo. Na to smo še zlasti pozorni pri otrocih, dojenčke raje umivajmo s krpo. Za imunsko oslabele bolnike in bolnike s kožnimi boleznimi oziroma ranami pa se glede na resnost obolenja individualno odločamo glede potrebe po prekuhavanju vode za umivanje (upoštevamo navodila zdravnika).

V skladu z NIJZ pripravimo program ukrepov za čas pomanjkanja pitne vode in razglašeni ukrepov za zmanjšanje porabe vode.

POSTOPEK UMIVANJA ROK

1. Roke omočimo pod toplo tekočo vodo in nanje nanesimo zadostno količino tekočega mila.
2. Drgnemo dlan ob dlan, med prsti, konice prstov, palca, hrbtišče rok in zapestje.
3. Temeljito speremo milo in roke osušimo s papirnato brisačo, s katero zapremo tudi pipo.

Postopek miljenja rok izvajamo vsaj 15-20 sekund.

